

ØKONOMISK VURDERING

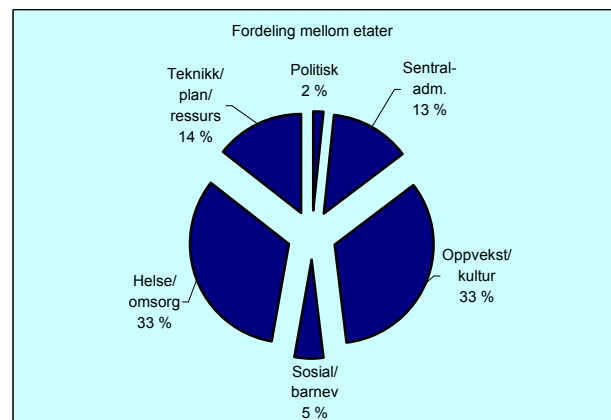
1. ANALYSE DRIFT:

	Regn 2004	Oppr. Bud 2005	Regulert Bud 2005	Regn 2005	Bud/regn Avvik i%	Regnsk 2004
DRIFTSINNTEKTER						
Brukerbetalinger	-6 362	-5 958	-5 958	-6 474	8,66 %	1,76 %
Andre salgs- og leieinntekter	-11 089	-12 424	-12 424	-13 072	5,22 %	17,88 %
Overføringer med krav til motytelse	-17 733	-16 457	-17 197	-23 680	37,70 %	33,54 %
Rammetilskudd	-29 728	-27 203	-29 663	-27 818	-6,22 %	-6,42 %
Andre statlige overføringer	-2 359	-1 800	-2 360	-3 706	57,03 %	57,10 %
Andre overføringer	-453	-815	-815	-529	-35,09 %	16,78 %
Inntekts- og formuesskatt	-40 730	-46 230	-41 930	-45 229	7,87 %	11,05 %
Eiendomsskatt	-1 722	-1 825	-1 825	-1 821	-0,22 %	5,75 %
Andre direkte og indirekte skatter	-400	-225	-225	-375	66,67 %	-6,25 %
Sum driftsinntekter	-110 576	-112 937	-112 397	-122 704	9,17 %	10,97 %
DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	64 312	59 279	59 279	63 612	7,31 %	-1,09 %
Sosiale utgifter	17 350	17 873	17 373	18 417	6,01 %	6,15 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	14 381	15 942	15 950	16 734	4,92 %	16,36 %
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon	9 618	9 605	9 605	11 494	19,67 %	19,51 %
Overføringer	8 009	5 461	5 414	9 157	69,14 %	14,33 %
Avskrivninger	6 028	5 653	5 995	5 996	0,02 %	-0,53 %
Fordeelte utgifter	0	48	48	0	-100,00 %	
Sum driftsutgifter	119 698	113 861	113 664	125 410	10,33 %	4,77 %
Brutto driftsresultat	9 122	924	1 267	2 706	113,58 %	-70,34 %
FINANSIERINGSINNTEKTER OG -UTGIFTER						
Renteinntekter og utbytte	-919	-585	-585	-815	39,32 %	-11,32 %
Mottatte avdrag på lån	-32	-50	-50	-62	24,00 %	93,75 %
Renteutgifter og låneomkostninger	2 010	1 835	1 835	1 519	-17,22 %	-24,43 %
Avdrag på lån	3 700	2 800	2 800	3 474	24,07 %	-6,11 %
Utlån	34	30	30	127	323,33 %	273,53 %
Motpost avskrivninger	-6 028	-5 653	-5 996	-5 996	0,00 %	-0,53 %
Netto driftsresultat	7 887	-699	-699	953	-236,34 %	-87,92 %
Bruk av disposisjonsfond	-868	0	0	-50		-94,24 %
Bruk av bundne fond	-1 143	-498	-498	-1 768	255,02 %	54,68 %
Avsatt til disposisjonsfond	0	0	0	59		
Avsatt til bundne fond	1 356	1 197	1 197	806	-67,59 %	-71,39 %
Sum avsetninger	-655	699	699	-953	-296,14 %	109,31 %
Regnskapsmessig mer el. mindreforbruk	7 232	0	0	0		

Kommentarer:

De totale driftsinntekter (ekskl. renter) har økt med 10,97 % i forhold til forrige år og er 9,17 % høyere enn budsjettert. Sum driftsutgifter ekskl. renter og avdrag har økt med 4,77 % i forhold til 2004 og er 10,33 % høyere enn budsjettert. Skatt og rammetilskudd omtales særskilt. Etter finansutgifter/-inntekter er medtatt og avsetninger samt bruk av tidligere avsetninger er gjort, er regnskapet gjort i balanse.

1.1 Fordeling av utgiftene:

1.2 Resultat pr etatsområde:

	Rev budsjett 2005	Regnskap 2005	Avvik
Driftsområder:			
0. Politiske styrings- og kontrollorgan	1 226	1 264	-38
1. Fellestjenesten	10 591	10 709	-118
2. Oppvekst- og kulturetaten	27 109	26 768	341
3. Sosial- og barneverntjenesten	3 533	3 713	-180
4. Helse- og omsorgstjenesten	26 970	26 627	343
6. Teknisk, plan og ressurs	12 361	11 566	795
Sum avvik i driften (positivt)			1 143
Finansieres slik: (Avvik i forhold til budsjett)			
7. Ymse inkl premieavvik		-2 499	
8. Økte inntekter skatt og rammetilskudd		1 250	
8. Økte inntekter ekstraordinært skjønnstilskudd		500	
Reduserte inntekter andre generelle ovf. Fra staten		-300	
Økte utgifter renter og avdrag		-180	
9. Reduserte inntekter Konesjonsavgifter og kraft		-270	
9. Redusert avsetning fond		356	-1 143
Regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk			0

Kommentarer:

Som vi ser av tabellen over har det vært god budsjett disiplin innen hver etat i 2005. Viser her til etatenes egne rapporter.

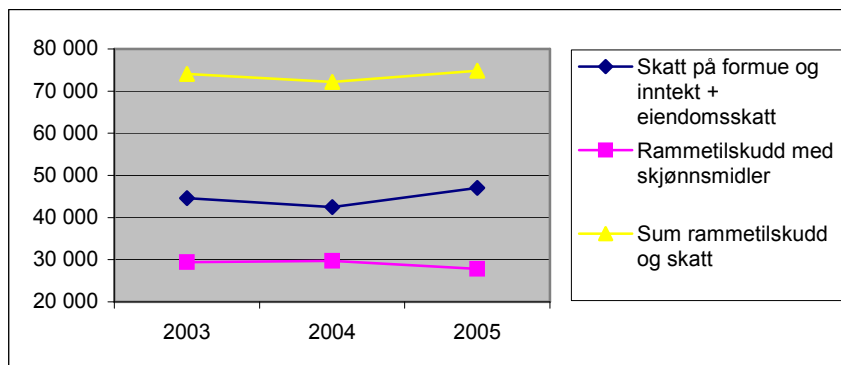
Det store negative avviket under område "7. Ymse inkl premieavvik" gjelder premieavvik i 2005. Premieavviket er differansen mellom opprinnelig pensjonskostnad i året og hva som er innbetalt. I 2005 har vi innbetalt mindre enn økningen i forpliktelsene og skal derfor utgiftsføre premieavviket. Samme premieavvik vil bli inntektsført med like store deler over de neste 15 år.

8. Skatt og rammetilskudd

	2003	2004	2005
Skatt på formue og inntekt + eiendomsskatt	44 604	42 452	47 050
Rammetilskudd med skjønnsmidler	29 452	29 726	27 818
	74 056	72 178	74 868

Skatt og rammetilskudd (inkl eiendomsskatt og skjønnsmidler) utgjør i 2005 74,8 millioner kroner. Det var budsjettert med 73,1 millioner, altså har vi fått 1,7 millioner mer enn budsjettert. I budsjettet var det ikke tatt hensyn til Fylkesmannens siste bevilgning i oktober på 500.000 kroner.

Kommunen har en økning på skatt og rammetilskudd på 2,7 millioner kroner fra 2004 til 2005. Økningen ligger i økt skatteinnngang. Dette resulterer i at vi får lavere overføringer i inntektsutjevning gjennom rammetilskuddet som dermed reduseres. Grafen under viser denne sammenheng.

9. Konesjonsavgifter og konesjonskraft:

Konesjonsavgifter utgjør 375.000 kroner og er avsatt til næringsfond. Dette var 150.000 kroner mer enn budsjettert mens vi fikk 420.000 mindre i konesjonskraftinntekter enn budsjettert, netto differanse 270.000 kroner. Avsetningen til konesjonskraftfondet ble 356.000 mindre enn budsjettert.

1.3 Driftsresultat:

Driftsresultat	2001	2002	2003	2004	2005
Brutto driftsresultat	2 563	-962	-7 239	-9 122	-2 705
Brutto resultatgrad (i % av totale inntekter)*	2,5	-0,9	-6,6	-8,2	-2,2
Netto driftsresultat	6 138	2 843	-4 370	-7 887	-953
Netto resultatgrad (i % av totale inntekter)**	6,1	2,6	-3,9	-7,1	-0,7

Brutto driftsresultat viser hvor stor del av brutto driftsinntekter (ekskl. motpost avskrivninger) som kan nyttes til annet enn sektorenes driftsutgifter ekskl. renter og avdrag. Resultatet er negativt (-2,2 %).

Netto driftsresultat gir uttrykk for hvor mye av driftsinntektene inkl. renter og avdrag som kan nyttes til annet enn ren drift. I beløpet inngår også konsesjonsavgifter med i alt kr. 375.000,- som går til avsetning. Det er regnskapsforskriftene som gjør at disse inntekter skal regnes med i netto driftsresultat.

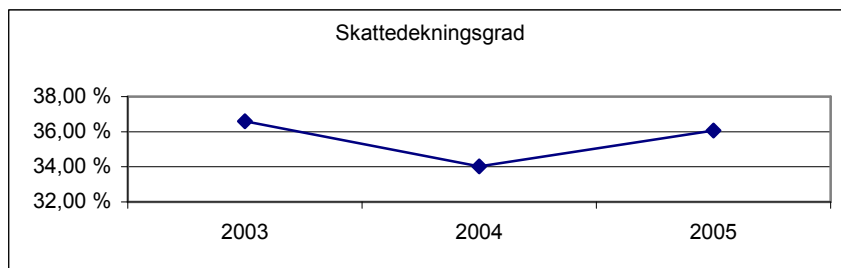
I kommunesektoren er det en målsetting å ha et netto driftsresultat på minimum 3 % av driftsinntektene. Resultatet hos oss er negativt med minus 0,7 %.

Lavt netto driftsresultat eller negativt driftsresultat over tid fører til at eventuelle investeringer blir avhengig av lånefinansieringer - med dertil økte utgifter til renter/avdrag, som videre fører til mindre til ordinære driftsutgifter (reduisert handlefrihet). I tillegg fører en slik utvikling til svekket likviditet.

1.4 Dekningsgrader.

Skattedekningsgrad	2003	2004	2005
Sum driftsutgifter	116 876	119 698	125 409
Skatt på formue og inntekt ekskl eiendomsskatt	42 782	40 730	45 229
	36,60 %	34,03 %	36,07 %

Skattedekningsgraden viser hvor mye av kommunens utgifter som dekkes av innkommet skatt.

1.5 Aktivering/avskrivninger

Aktivering/avskrivninger foretas i h.h.t. gjeldende forskrifter. Dette fører til at driftsutgifter inklusiv avskrivninger blir synliggjort for de enkelte funksjoner- og ansvarsområder. Avskrivninger er budsjettregulert i tråd med belastning, da dette ikke påvirker driftsresultatet siden avskrivninger blir inntektsført i samme driftsregnskap.

1.6 Strykninger

Det er ikke foretatt strykninger i driftsregnskapet 2005.

2. INVESTERINGSREGNSKAPET**2.1. Totale investeringer/avsetninger**

	2004	2005
INVESTERINGSBEHOV		
Investeringer i anleggsmidler	5 654	4 712
Utlån og forskutteringer	610	277
Avdrag på lån	0	0
Avsetninger	429	0
Årets finansieringsbehov	6 693	4 989
FINANSIERT SLIK:		
Bruk av lånemidler	-2 200	-2 900
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-1 276	-711
Tilskudd til investeringer	-257	-1 182
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-754	0
Andre inntekter	-577	0
Sum ekstern finansiering	-5 064	-4 793

ØKONOMISK VURDERING

Overføring fra driftsbudsjettet	0	0
Bruk av avsetninger	-1 419	-129
Sum finansiering	-6 483	-4 922
Udekket / Udisponert	210	67

Detaljerte opplysninger om investeringer i 2005 framkommer i oversikt 2B i regnskapsheftet. Totale investeringer er på 4,7 millioner kroner. I tillegg er det innbetalt egenkapitalinnskudd til KLP på kr. 277.000 kroner som ikke var budsjettet. Det er i alt tatt opp kr. 2,9 millioner i lån, i tillegg er det inntektsført forventet statstilskudd fra Husbanken vedrørende utbygging av barnehager i tråd med forskrifter som gjelder dette formålet. Denne investeringen med bl.a. statstilskudd som finansiering er i hovedsak budsjettet i 2006, men ble for det meste gjennomført i 2005.

Salg av bolig, Bjørkelivegen 20 er inntektsført med 711.192 kroner.

Investeringsregnskapet avsluttes med et merforbruk på 67.000 kroner.

3. BALANSEN

3.1. Balanseregnskapet

Balanseregnskapet gir en oversikt over kommunens bokførte eiendeler, gjeld og egenkapital. Alle anskaffelser av varige driftsmidler blir aktivert i balansen med anskaffelseskost. Det er foretatt avskrivninger på kommunens eiendommer.

Balansen gir et reelt bilde av utviklingen av kommunens omløpsmidler, lang- og kortsiktig gjeld. De bokførte beløp for omløpsmidler gir et godt grunnlag for å vurdere kommunens likvide stilling.

	2002	2003	2004	2005
EIENDELER				
Faste eiendommer og anlegg/utstyr	97 745	133 112	131 081	127 514
Aksjer, utlån	74 671	86 127	4 169	4 470
Pensjonsmidler			92 630	101 070
Sum anleggsmidler	172 416	219 239	227 880	233 054
Kortsiktige fordringer	21 910	17 789	10 336	13 436
Premieavvik			2 802	2 456
Kasse, postgiro, bankinnskudd	54 093	17 533	14 587	9 587
Sum omløpsmidler	76 003	35 322	27 725	25 479
Sum eiendeler	248 419	254 561	255 605	258 533
EGENKAPITAL OG GJELD				
Fondsmidler	-19 882	-15 488	-13 843	-12 760
Regnskapsmessig mindreforbruk	-1 055	0	-1 016	-1 016
Regnskapsmessig merforbruk		4 120	11 351	11 351
Udekket i investeringsregnskapet	0	0	210	277
Likviditetsreserve	-1 254	-184	-184	-184
Kapitalkonto	-41 543	-56 955	-58 175	-52 776
Sum egenkapital	-63 734	-68 507	-61 657	-55 108
Pensjonsforpliktelser			-108 290	-119 438
Andre lån	-166 090	-164 144	-62 659	-62 084
Sum langsiktig gjeld	-166 090	-164 144	-170 949	-181 522
Annen kortsiktig gjeld	-18 595	-21 910	-22 999	-20 214
Premieavvik		0	0	-1 689
Sum kortsiktig gjeld	-18 595	-21 910	-22 999	-21 903
Sum egenkapital og gjeld	-248 419	-254 561	-255 605	-258 533

I forbindelse med analysen av balanseregnskapet ser vi nærmere på utviklingen av kommunens pensjonsforpliktelser, langsiktige gjeld og fondsmidler, samt arbeidskapital og likviditetsreserve.

3.2. Pensjonsforpliktelser

Kommunen har sine pensjonsforsikringer hos Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Pensjonskassene har laget følgende beregninger:

	2004	2005
Estimat påløpte pensjonsforpliktelser 31.12	108 290	119 438
Pensjonsmidler	-92 630	-101 070
Netto pensjonsforpliktelser	15 660	18 368

ØKONOMISK VURDERING

Tabellen viser at kommunens pensjonsforpliktelser pr. 31.12.2005 i følge aktuarberegninger (mange forutsetninger) er 119,4 millioner kroner, mens inntående pensjonsmidler er på 101 millioner kroner. Det vil si en underdekning på 18,4 millioner kroner. Dette er en økning på 2,7 millioner fra 2004.

3.3. Fondsmidler:

Totale fondsmidler utgjør nå kr. 12.761.000,- som er en nedgang på 1,1 millioner kroner fra 2004. I oversikten under vises fondstype og hva som allerede er disponert. Av de 12,7 millioner kroner er 4,7 millioner disponert, 4,2 millioner står i kommuneskogfondet og 2,6 i kraftfond.

Fond	
Disposisjonsfond	1 463
Disposisjonsfond	963
Tidligere disponert	500
Bundne driftsfond	6 970
Næringsfond	1 319
Konsesjonskraftfond	1 329
Disponerte fond(øremerket)	4 279
Ubundne investeringsfond	4 328
Kapitalfond	77
Kommuneskogfond	4 251
Sum fondsmidler	12 761

3.4. Kapitalforvaltningen

Plasseringsreglement ble vedtatt av kommunestyret i sept. 2000.

Plasseringene pr. 31.12.2005 var slik:

Aktivklasse	Verdi:	Avkastning:	Porteføljefordeling:	
			År 2004	År 2005
Bank	9,586,922		67,9	56
Obligasjonsfond/pengeomarkedsfond:				
KLP Pengemarked	1.123.780	1,92		
KLP Rentefond II	931.275	1,88		
DnB Nor Likviditet II	4.267.960	2,87		
Sum obligasjons/pengeomarkedsfond	6.323.015		28,8	38
Aksjefond				
Avanse Norge Aktiv	1.021.519	2,87	3,3	6
Totalt	16.931.456		100 %	100 %

3.4. Kommunens samlede lånegjeld.

Total lånegjeld utgjør kr. 62.084.000,- dvs. en nedgang fra forrige år på ca. 0,6 mill. kr. I 2005 er det foretatt låneopptak på til sammen 2,9 millioner kroner som er brukt til finansiering i investeringsregnskapet. Det er nedbetalt nærmere 3,5 millioner i avdrag.

Av lånegjelden utgjør lån knyttet til bygging av Flesberg tunet ca. 50. mill. hvorav 22 mill. er kompensasjonslån fra Husbanken. Til dette lånet mottas årlige kompensasjonstilskudd til dekning av renter og avdrag.

Gjennomsnittlig investeringsgjeld pr. innbygger blir ca. kr. 25.000,-. Beløpet er noe høyere enn landsgjennomsnittet. (Ekskl. kompensasjonslånet blir tilsvarende tall på ca. kr. 16.000 pr. innbygger).

	Beløp			Porteføljefordeling i %		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Husbank, investeringslån	1 470	1 440	1 410	2 %	2 %	2 %
Husbank, etableringslån	1 706	2 351	2 207	3 %	4 %	4 %
Kommunalbanken	40 243	37 975	37 059	61 %	61 %	60 %
Gjensidige NOR	5 435	4 987	4 539	8 %	8 %	7 %
KLP	189	106	43	0 %	0 %	0 %
Kommunekreditt	16 800	15 800	16 826	26 %	25 %	27 %
	65 843	62 659	62 084	100 %	100 %	100 %

3.5. Utvikling i Arbeidskapitalen/likviditetssituasjonen

Arbeidskapitalen, som er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, har som funksjon å virke som en likviditetsreserve for å fange opp forsinkelser mellom inn- og utbetalinger. I tillegg vil arbeidskapitalen inneholde reserver (fondsmidler) som kan benyttes til fremtidige investeringsformål.

ØKONOMISK VURDERING

Endringen i arbeidskapitalen tilsvarer differansen mellom tilgang og bruk av midler, og er et interessant uttrykk for utviklingen av kommunens likviditet.

Tabellen viser endringen i kommunens arbeidskapital i perioden 2001 til 2005. I 2005 er arbeidskapitalen redusert med 1,1 millioner kroner. Det vil altså si at kommunen har brukt 1,1 millioner kroner mer enn hva som er anskaffet av midler. Tabellen viser at det samme har skjedd de foregående 3 årene med vesentlige beløp.

Arbeidskapitalen	2001	2002	2003	2004	2005
Omløpsmidler	39 453	42 402	35 322	27 724	25 479
Kortsiktig gjeld	-12 981	-18 594	-21 910	-22 999	-21 903
Arbeidskapital	26 472	23 808	13 412	4 725	3 576
Endring i arbeidskapitalen		-2 664	-10 396	-8 687	-1 149

Likviditetsreserven:

Arbeidskapitalen til kommunen er pr. 31.12.2005 på 3,5 millioner kroner. Kommunens likviditetsreserve fremkommer ved å korrigere arbeidskapitalen for ubrukte lånemidler, fondsmidler og årets regnskapsmessige over- underskudd. Likviditetsbeholdningen må være så stor at den er tilstrekkelig som driftskapital til betaling av de løpende betalingsforpliktelser. Likviditetsreserven skal spesifiseres på egen konto under kommunens egenkapital

Arbeidskapitalen	2001	2002	2003	2004	2005
Arbeidskapital			13 412	4 725	3 576
Korrigert for:					
Ubrukte lånemidler			-844	-1 244	-1 244
Mer- mindreforbruk driftsregnskap			4 120	10 336	10 336
Mer- mindreforbruk investeringsregnskap			0	210	277
Fondsmidler			-15 488	-13 843	-12 761
Likviditetsreserve	0	0	1 200	184	184

Vi ser at likviditetsreserven er på 184.000 kroner. Da er det forutsatt at alle fondsmidler er brukt og regnskapsmessig underskudd tilbakebetalt.

Beregning av likviditetsgrader viser også nedadgående utvikling:

Likviditetsgrad 1	2001	2002	2003	2004	2005
Kasse/bank	21 597	20 493	17 533	14 587	9 587
Kortsiktig gjeld	12 981	18 594	21 910	22 999	21 903
Likviditetsgrad	1,7	1,1	0,8	0,6	0,4

Likviditetsgrad 1 forteller i hvilken grad kommunen evner å finansiere sine kortsiktige gjeldsforpliktelser. Bør være over 1.

Likviditetsgrad 2	2001	2002	2003	2004	2005
Omløpsmidler	39 453	42 402	35 322	27 724	25 479
Kortsiktig gjeld	12 981	18 594	21 910	22 999	21 903
Likviditetsgrad	3,0	2,3	1,6	1,2	1,2

Likviditetsgrad 2 er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Må være større enn 2 for å kunne si at kommunen har god likviditet.

Generelt

Oversiktene viser at likviditeten de siste årene har blitt gradvis dårligere. Situasjonen er vanskelig, vi har i perioder åpenbare likviditetsproblemer og har gjennom året benyttet kassekreditt på opp til 7 millioner kroner.

4. KONKLUSJON

Regnskapet blir gjort opp med negativt netto driftsresultat på -0,78 %, mens målsettingen i budsjettet var 0,62 % positivt resultat. Korrigerer vi resultatet for bruk av næringsfond til næringsformål går vi i balanse. Dette er et bra resultat tatt i betraktning snuoperasjonen som er skjedd siden 2004.

Det er ikke avsatt midler til dekning av tidligere merforbruk som totalt er på 10,6 millioner kroner. Det er heller ikke avsatt midler til framtidige investeringer. Kommunens fondsmidler er redusert med 1,1 millioner kroner i 2005.

Det er foretatt låneopptak på 2,9 millioner kroner samtidig som langsiktig gjeld er nedbetalt (avdrag) med 3,4 millioner kroner i år. Gjeldsbelastningen utgjør 62 millioner kroner ved årets slutt. Vi er inne i en periode hvor renten er på vei oppover og hvor en renteøkning på 1 % utgjør kr. 620.000 i året.